

Kursusvirksomhed for teaterarbejdere
og dramapædagoger i Danmark.

808736
CREATOR: U
1992

Supplement til betænkning nr. 849
om teateruddannelserne i Danmark.

Afgivet af

DANSK AMATØR TEATER SAMVIRKE

Landsforeningen for dramatisk virksomhed.

F O R O R D :

Sidst på året 1978 udkom betænkning nr. 849 om teateruddannelserne i Danmark.

Der er i denne betænkning lavet et stort stykke arbejde, men vi finder i Dansk Amatør Teater Samvirke, at betænkningen er mangelfuld. Den omtaler ikke hele den kursusvirksomhed, der foregår udenfor det professionelle teaters område.

Noget af forklaringen på dette kan være, at denne kursusvirksomhed foregår uden for Kulturministeriets område. Eksempelvis ligger den økonomiske baggrund for Dansk Amatør Teater Samvirkes kurser i Undervisningsministeriet, men da man har medtaget den virksomhed, som fx. Café-Teatret driver under samme ministerium, bør man for fuldstændighedens skyld også medtage Samvirkets kurser.

Denne virksomhed er ganske omfattende og med deltagelse af amatører såvel som professionelle, enkeltpersoner som hele teatergrupper. Til et helt billede af teateruddannelserne i Danmark hører også denne virksomhed.

Derfor dette supplement til betænkning nr. 849.

BESKRIVELSE AF SAMVIRKETS KURSUSVIRKSOMHED

Dansk Amatør Teater Samvirke har siden sin start i 1948 satset meget på uddannelsesvirksomheden. I begyndelsen var det med store økonomiske ofre af den enkelte, lærer som deltager. Efterhånden åbnede sig nogle tilskudsmuligheder og med disse et mere varieret lærertilbud. Det lykkedes således i begyndelsen af 1960'erne at knytte den dansk-amerikanske mimer, Danny Andersen til Samvirkets kursusvirksomhed, ligesom Samvirket i midten af 1960'erne gennem Grete Nissen fra Norge og Elsa Olenius fra Sverige introducerede børnedrama i Danmark og derved satte gang i en udvikling, der i dag direkte kan læses på de mange opspøgende grupper indenfor børne- og ungdomsteatret.

§ 101 I 1970 fik Dansk Amatør Teater Samvirke en rådighedsbevilling fra Fritidslovens § 101. Det gav mulighed for en mere langsigtet planlægning, og kurserne blev i de følgende år lagt i et mønster, der stort set følges i dag.

Kursusstruktur Det nederste trin på en kursusstige er korte kursusarrangementer. Det kan være aftenkurser, eendagskurser i enkeltdiscipliner eller blot inspirationsaftener og afvikles ofte uden tilskud af nogen art.

Teater-aften-skoler. De kan følges op af teateraftenskoler arrangeret af Dansk Amatør Teater Samvirkets amtskredse eller af de enkelte scener. (Se bilag I).

På landsplan søger Samvirket at supplere disse initiativer med mere emnebestemte kurser, der retter sig mod bestemte målgrupper: Kurser i drama-pædagogik, dramatisering i undervisningen, eller disciplinkurser: dukketeater, scenografi, skuespillerteknik for blot at nævne nogle eksempler.

Lederkurser. Ovenstående kurser suppleres med uddannelse af ledere på det organisatoriske plan, organisatorer, det kan være kurser, hvor man beskæftiger sig med

leder- og ledelsesproblematikken, rådgivere i repertoirespørgsmål, uddannelse af teknikere og spillere, eller det kan være kurser rettet mod de frivillige konsulenter, der findes rundt om i Samvirkets amtskredse.

Videregående lederkursus.

Endelig kan der være tale om udvidet lederkursus, beregnet for de relativt få, der går ind i en lederuddannelse på det dramatiske område i de forskellige organisationer. (Se bilag 2).

Samarbejde med Odin Teatret.

Ved en særbevilling fra Ministeriet for kulturelle Anliggender blev der i 1975 åbnet mulighed for at lave nogle kurser i samarbejde med Odin Teatret. Det er blevet til adskillige arrangementer, hvoraf kan nævnes et seminar med The Living Theatre, et seminar om indisk teater, et seminar om sydamerikansk teater, og i disse dage afvikles endnu et seminar om klassisk indisk teater. Endelig har Odin Teatrets skuespillere og leder medvirket som lærere ved landskursus arrangeret af Samvirket. (Se bilag 3A).

Nordiske arrangementer.

Gennem Nordisk Amatørteaterråd, som Samvirket er medlem af, arrangeres hvert år fællesnordiske kurser, hvoraf kan nævnes: Dukketeater, Musikteater og Dramapædagogik, Klovnen og Mimen i det moderne Teater.

Internationale arrangementer.

Dansk Amatør Teater Samvirke er tilsluttet Internationalt Amatør Teater Forbund (IATA) og også her arrangeres kurser i fællesskab. Således stod Samvirket for International Summer Theatre Academy på Herning Højskole sommeren 78, hvor der deltog 52 deltagere fra 13 lande. I 1971 startede endvidere et kursus for unge i alderen 18-25 år (TIP), og dette har siden været afholdt hver sommer rundt om i Europa. Sommeren 1978 afvikledes Amateatri, et fælles kursus/teaterprojekt mellem Danmark, Polen og Holland. (Se bilag 3B).

Særlige kursusarrangementer.

Sommeren 1975 arrangeredes et kursus i Inter Action med Ed Berman fra Inter Action Trust i London, samme efterår arrangeredes med støtte fra AOF og Undervisningsministeriet det første kursus i arbejder-teater.

Herning
Højskole.

Ved siden af denne virksomhed har Herning Højskole hvor Dansk Amatør Teater Samvirke er centralt placeret i styrelsen, nu på tredje år en 10 måneders dramalederuddannelse. Eleverne her beskæftiger sig med folkeligt kulturarbejde med focus på det dramatiske arbejdes muligheder i denne sammenhæng. Desuden har højskolen elevhold med 4 måneders ophold, og også her beskæftiger man sig med dette at være igangsætter i et folkeligt arbejde.

AMATØR / PROFESSIONEL.

Amatørerne har nogle fordele fremfor det professionelle teater. De har tid til at eksperimentere, de har råd til det, fordi arbejdskraften er gratis, og når egnsspillene i disse år dukker op ude omkring, er det amatørteatrets fortjeneste.

Som et eksempel på dette kan nævnes Brandspillene i Viborg, hvor forfattergruppen KOMPLOT med Peter Seeberg i spidsen skrev 8 spil om den brand, der for 250 år siden lagde Viborg i aske. Spillene blev opført over en dag og en nat - lige så længe som branden varede - og mere end 150 amatører medvirkede ved opførelsen.

En anden stor fordel er, at amatørerne bor på stedet De lever der. Spiller de en forestilling, bliver de på stedet også efter forestillingen. Det professionelle teater skal videre. De skal spille et andet sted næste aften. Amatøren kan behandle en lokal problematik, give det teatrets form, starte og stimulere en debat.

Netop dette har jo også de få professionelle egns- teatre, der eksisterer i dag, vist.

Endelig er der så mange glidende overgange, at det vil være umuligt at trække en skarp grænse.

Ingen - hverken amatører eller den professionelle - vil være tjent med en skarp grænsedragning.

Der er en nyorientering på vej med hensyn til begrebet teater. Dette betragtes i stigende grad som en samfundsmæssig helhed omfattende såvel det professionelle teater som hele befolkningens fritidsteater, og amatører har sin ligeværdige plads i landets

kulturmønster.

Tilskuer/
selvakti-
vitet

Det må ligeledes være væsentligt, at der er så mange og varierede tilbud om selvaktivitet som vel muligt. Den øgede fritid, de mange tilbud om surrogater nødvendiggør kulturel aktivitet.

Kulturaktivitet betyder ikke formidling af tilbud: det betyder, at man selv aktivt tager del i det liv, der udfolder sig på egnen. Der må stimuleres til bred kulturaktivitet. Lokalmiljøet er det vigtigste sted for denne aktivitet.

Derfor er det vigtigt med uddannelse af ledere, og det ville være ønskeligt med et højere mål af samarbejde mellem det professionelle teater og amatørteatret. Det er under etablering i forbindelse med egnsteatrene, men det kan og bør udbygges.

Konklusion: De mange uddannelsesmuligheder, der er for både det professionelle teater og for amatørerne, kører uafhængigt af hinanden. En samordning af disse initiativer burde kunne finde sted.

Vi skal derfor fra Dansk Amatør Teater Samvirke foreslå, at der sker en koordinering mellem Samvirkets kurser og den under kulturministeriet henhørende uddannelses- og kursusvirksomhed på teaterområdet.

Dette kan kun blive til gavn for et helhedens teaterbillede i Danmark.

Dansk Amatør Teater Samvirke

Januar 1979.

Bilag I

Flere af kredsene har opbygget en teateraftenskole under fritidsloven. Den, der har fungeret længst og som har den mest fyldestgørende statistik, er Københavns Teater Aften Skole, som påbegyndte sin virksomhed i 1969.

KØBENHAVNSKREDSSENS TEATER AFTEN SKOLE :

år	antal hold	antal elever	undervisningstimetal
1969-1970	3	70	123
1970-1971	5	90	159
1971-1972	12	183	317
1972-1973	20	281	551
1973-1974	26	384	674
1974-1975	28	402	604
1975-1976	22	358	484 (arb. ledige 34)
1976-1977	40	662	858 (arb. ledige 60)
1977-1978	46	806	1016 (arb. ledige 102)
1969-1978	202	3236	4786 (arb. ledige 196)

Samvirkets enkelte kredse har desuden en udstrakt kursusvirksomhed, hvor der dog ikke findes noget statistisk materiale.

Kurserne spænder fra 3-timers inspirationskursus til kurser over udvidede week-ends.

UDDANNELSESVIRKSOMHED I DANSK AMATØR TEATER SAMVIRKES REGI fra 1969 - 1978.

1/4 1969 - 31/3 1970: afholdt 31 kurser - 590 deltagere.

pr. 1/4 1970: Dansk Amatør Teater Samvirke tildeles rådighedsbevilling fra Fritidslovens § 101.

Periode	antal kurser	antal deltagere	antal pr. gruppe	uv-dg. total	heraf tilskud fra § 101
01/04 70 - 31/03 71	14	674	210	280.000,-	140.000,-
01/04 71 - 31/03 72	13	692	208	305.657,66	140.000,-
01/04 72 - 31/03 73	18	753	215	347.382,07	150.000,-
01/04 73 - 31/03 74	18	635	220	355.004,47	150.000,-
01/04 74 - 31/03 75	19	596	198	361.904,95	150.000,-
01/04 75 - 31/03 76	20	616	179	334.967,-	165.000,-
01/04 76 - 31/03 77	19	588	180	385.061,18	191.053,35
01/04 77 - 31/03 78	17	548	200	411.871,60	178.500,-
01/04 78 - 31/12 78 (3 kvartaler)	12	377	142	322.227,12	137.500,-
ialt 1970-1978	150	5479	1752 x)	3.104.076,05	1.402.053,35

x) udregnet for en gruppe med et gennemsnitdeltagerantal på 14,8.

SAMARBEJDSKURSER.

Kursusemne	år	sted	antal dage	deltager- antal	heraf fra DK
A. SAMARBEJDSPROJEKTER MED ODIN TEATRET:					
Seminar med Living Theatre	1974	Holstebro	4	75	20
Indisk Seminar	1976	Holstebro	5	4	4
Seminar om Sydamerikansk Teater	1977	Holstebro	4	-	-
Klassisk Indisk Teater	1979	Herning	2	30	30
Seminar med Odin Teatret	1976	Støvring	4	42	35
Seminar med Odin Teatret	1977	Haderslev	3	45	38
B. NORDISKE OG INTERNATIONALE SAMARBEJDSKURSER:					
Klovnen og mimen i det moderne teater	1975	Danmark	8	49	17
Dukketeater	1976	Island	8	44	10
Musikteater	1977	Norge	8	34	14
Dramapædagogik	1978	Island	6	64	14
International Summer Theatre Academy	1978	Danmark	10	52	11
Amateatri	1978)	Danmark	35	30	10
	)	Polen			
	)	Holland			

C. DRAMALEDERLINJEN PÅ HERNING HØJSKOLE (påbegyndt i 1976) :

1976-77 : 16 elever
 1977-78 : 11 elever
 1978-79 : 14 elever

